

TÉMA: Výběrové dotazy

Sekretářka společnosti „Naše zahrada“ pracuje s rozsáhlými tabulkami. Pro přehlednější práci s daty používá řazení a filtraci dat na základě různých kritérií. Dále potřebuje získat určité vypočítané údaje. Vše uložila ve formě dotazů pro pozdější použití.

Zadání:

Otevřete databázi *VyberoveDotazy.accdb*.

1. **Pomocí průvodce vytvořte výběrový dotaz Seznam zákazníků**, který zobrazí z tabulky *Zákazníci* pouze pole: *Jméno*, *Příjmení*, *Město* a *Země*.
2. **V návrhovém zobrazení vytvořte výběrový dotaz Seznam prodejců**, který zobrazí z tabulky *Prodejci* pouze pole: *Prodejci*, *Ulice*, *Město* a *PSČ*.
 - a. Nastavte v dotazu **filtr**, který zobrazí pouze prodejce z *Ostravy* a *Karviné*.
 - b. Záznamy v dotazu **seřadte** podle *data narození*, pole nezobrazujte.
3. **V návrhovém zobrazení vytvořte výběrový dotaz Výrobky nad 50 Euro**, který zobrazí z tabulky *Typy kategorií* pole *NázevKategorie* a z tabulky *Výrobky* pole *NázevVýrobku* a *CenavKč*.
 - a. **Přidejte** do dotazu **vypočítané pole** *CenavE*, které vypočítá cenu v eurech (použijte kurz 28 Kč/1€). Pro pole **nastavte titulek** na *Cena v EUR* a **formát** na *Euro*.
 - b. Do dotazu **přidejte** další **vypočítané pole** *Sleva*, které zobrazí text *ano*, pokud bude $CenavE > 200,00$ €, jinak zobrazí text *ne*.
 - c. **Přidejte** do dotazu **podmínku**, která zobrazí pouze záznamy, kde hodnota pole $CenavE > 50,00$ €.
4. **V návrhovém zobrazení vytvořte výběrový dotaz Souhrny prodejů**, který zobrazí z tabulky *Prodejci* pole *Město* a *Prodej*.
 - a. **Vytvořte souhrn**, který zobrazí objem *Prodejů* za jednotlivá *Města* (použijte součet), poli přidejte **titulek** *Objem prodejů*.
 - b. Do dotazu **přidejte** další **agregační funkci** pro zobrazení **počtu** *Prodejů* ve *Městě*, poli přidejte **titulek** *Počet prodejů*.
5. **Zavřete databázi**.

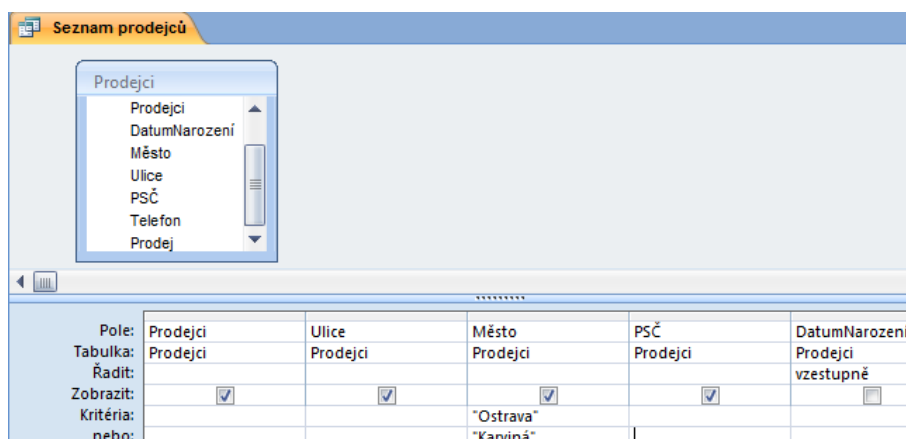
Řešení

Řešení:

Po spuštění aplikace MS Access (tlačítko **Start/Všechny programy/Microsoft Office/Microsoft Access 2010**) se otevře Access v zobrazení **Microsoft Office Backstage** (karta **Soubor**). Tlačítko **Otevřít**, najít soubor dle zadání (nebo v již otevřené aplikaci MS Access karta **Soubor/Otevřít**).

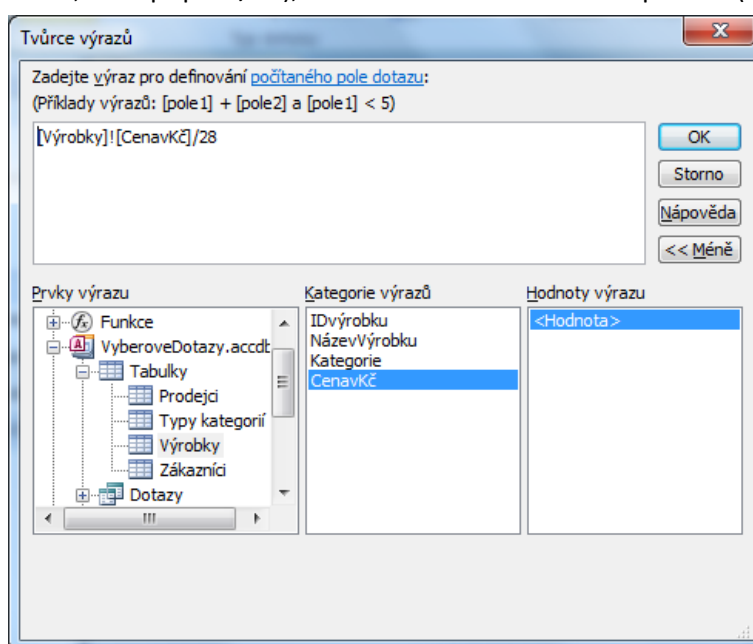
Při otevření databáze se může zobrazit panel zpráv s výstrahou zabezpečení. Tato výstraha se zobrazuje v případě, že se v otevíraném souboru nachází potenciálně nebezpečný, nepodepsaný nebo aktivní obsah. Pokud jste si jisti, že jste soubor vytvořili sami, či pochází z důvěryhodného zdroje a můžete důvěřovat jeho obsahu, můžete tento obsah povolit tlačítkem **Povolit obsah**. Zobrazování tohoto panelu závisí na nastavení **Centra zabezpečení** (karta **Soubor**/tlačítko **Možnosti**/položka **Centrum zabezpečení**/tlačítko **Nastavení centra zabezpečení**).

1. Karta **Vytvoření**/skupina **Dotazy**/příkaz **Průvodce dotazem**/v dialogovém okně **Nový dotaz** zvolit položku **Průvodce jednoduchým dotazem**, tlačítko **OK**. V dialogovém okně **Průvodce jednoduchým dotazem** zvolit ze seznamu tabulku dle zadání, označit postupně pole dle zadání a pomocí tlačítka **>>** přesunout pole do dotazu, tlačítko **Další**. Změnit název dotazu dle zadání, tlačítko **Dokončit**. Bude vytvořen výběrový dotaz, který bude zobrazovat pouze vybraná pole z tabulky. Pozn. Pokud byla v posledním kroku zatržena položka **Otevřít dotaz pro zobrazení informací**, bude automaticky zobrazen výsledek dotazu v zobrazení datového listu. Záznamy zůstávají stále uloženy v tabulce, pouze se zobrazí z tabulek vybraná pole při spuštění dotazu. Dotaz lze spustit také poklepnutím na něj (nebo kliknutím pravým tlačítkem myši na dotaz v Navigačním podokně/**Otevřít**). Takto vytvořený dotaz lze kdykoliv upravit v návrhovém zobrazení viz bod 2. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít (X)** v pravém horním rohu okna dotazu).
2. Karta **Vytvoření**/skupina **Dotazy**/příkaz **Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz, přičemž se zobrazí návrhové zobrazení dotazu. Přidat do dotazu tabulku, ze které budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku** označit tabulku dle zadání, tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do dotazu bude přidána tabulka. Pozn. Do dotazu lze přidávat další tabulky také dodatečně přetažením tabulky z Navigačního podokna (nebo karta **Dotazy – nástroje**/skupina **Nastavení dotazu**/příkaz **Zobrazit tabulku**). Do jednotlivých sloupců návrhové mřížky umístit z tabulky pole dle zadání – uchopit myší pole, přetáhnout na sloupec (nebo dvakrát kliknout na pole v tabulce). Pozn. Výsledek dotazu si lze již nyní prohlédnout v zobrazení datového listu – karta **Dotazy – nástroje**/záložka **Návrh**/skupina **Výsledky**/šipka příkazu **Zobrazení/Zobrazení Datový list**. Zpět do návrhového zobrazení se lze přepnout obdobným způsobem (položka **Návrhové zobrazení**).
 - a. Nastavení filtru – ve sloupci *Město* vepsat do řádku **Kritéria**: text *Ostrava*, text *Karviná* vepsat do řádku **nebo**: ve stejném sloupci. Pozn. Pro filtrování textu lze použít také zástupné znaky (*,?).
 - b. Nastavení řazení záznamů – přidat přetažením myší další pole dle zadání, nastavit řazení v seznamu **Řadit** v příslušném sloupci, odtrhnout položku **Zobrazit**. Pozn. Některá pole mohou být pouze pomocná, nemusí být proto v dotazu zobrazena.

Uložení dotazu – karta **Soubor/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zobrazení výsledku dotazu - karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení/Zobrazení Datový list**. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít** (X v pravém horním rohu okna dotazu).

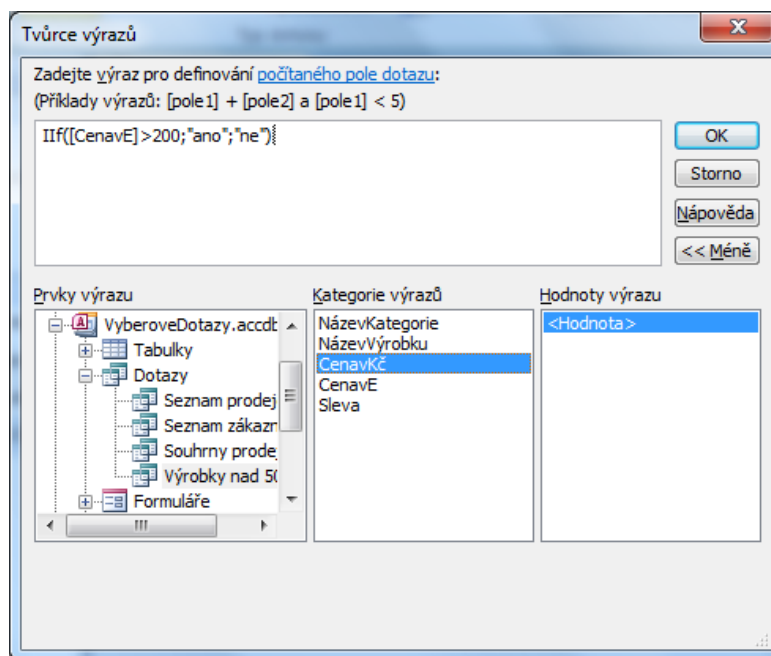
3. Karta **Vytvoření/skupina Dotazy/příkaz Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulky, ze kterých budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku** označit postupně tabulky dle zadání, tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do dotazu budou přidány obě tabulky. Tabulky jsou již propojeny pomocí relace, není tedy třeba relaci vytvářet. Pozn. Pokud dotaz zobrazuje data z více tabulek, musí být tyto propojeny pomocí relace. Do jednotlivých sloupců návrhové mřížky umístit z tabulek pole dle zadání – uchopit myší pole, přetáhnout na sloupec (nebo dvakrát kliknout na pole v tabulce).
 - a. Přidání vypočítaného pole: vytvořit pole pomocí **Tvůrce výrazů** – kliknout do řádku **Pole** v prvním prázdném sloupci, karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Nastavení dotazu/příkaz Tvůrce** (nebo kliknout pravým tlačítkem myši v prázdném sloupci na řádek **Pole:/Sestavit...**). Spustí se **Tvůrce výrazů**. Vepsat výraz `[Výrobky]![CenavKč]/28` (ve spodní části okna rozbalit seznam s názvem databáze, zobrazit seznam **Tabulky/Výrobky**/v prostředním okně dvakrát kliknout na pole *CenavKč*, dále připsat `/28`), tlačítko **OK**. Kliknout mimo políčko (automaticky se před

vytvořený výraz vloží název pole *Výraz 1*). Pozn. Výraz lze do pole ve sloupci vepsat

také přímo ručně. Přepsat název pole *Výraz 1* na název pole dle zadání: *CenavE*. Nastavení titulku a formátu pole – kliknout do příslušného sloupce v návrhové mřížce (na příslušné pole), karta **Návrh** – **nástroje/záložka** **Návrh/skupina** **Zobrazit či skrýt/příkaz** **Seznam vlastností**. V pravé části se zobrazí podokno úloh **Seznam vlastností**. Do pole **Titulek** vepsat titulek dle zadání, v poli **Formát** zvolit ze seznamu položku **Euro**. Pozn. Název pole bývá většinou bez mezer a diakritiky, do titulku lze použít i češtinu a mezery. Výsledek dotazu si lze již nyní prohlédnout v zobrazení datového listu – karta **Dotazy** – **nástroje/záložka** **Návrh/skupina** **Výsledky/příkaz** **Zobrazení/Zobrazení Datový list**. Zpět do návrhového zobrazení se lze přepnout obdobným způsobem. Uložit dotaz – tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**.

- b. Přidání vypočítaného pole: vytvořit pole pomocí **Tvůrce výrazů** – kliknout do řádku **Pole**: v prvním prázdném sloupci, karta **Dotazy** – **nástroje/záložka** **Návrh/skupina** **Nastavení dotazu/příkaz** **Tvůrce** (nebo kliknout pravým tlačítkem myši v prázdném sloupci na řádek **Pole:/Sestavit...**). Spustí se **Tvůrce výrazů**. Vepsat výraz *IIf([CenavE]>200;"ano";"ne")*. Postup: ve spodní části okna zobrazit seznam **Funkce/Předdefinované funkce/Běh programu**/dvakrát kliknout na funkci **IIf**. Kliknout v horním okně na text *<<výraz>>*, ve spodní části okna zobrazit seznam s názvem databáze, seznam **Dotazy/Výrobky nad 50 Euro**/dvakrát kliknout na pole *CenavE*, tlačítko **Vložit**. Pozn. Aby se v dotazu *Výrobky nad 50 Euro* zobrazilo nově vytvořené pole *CenavE*, musí být dotaz po úkolu 3a uložen. Název dotazu se rovněž objeví na prvním místě mezi *Prvky výrazu*. Místo textu *<<výraz>>* vepsat *>200*, místo textu *<<pravdiváčást>>* vepsat „ano“, místo textu *<<nepravdiváčást>>* vepsat „ne“,

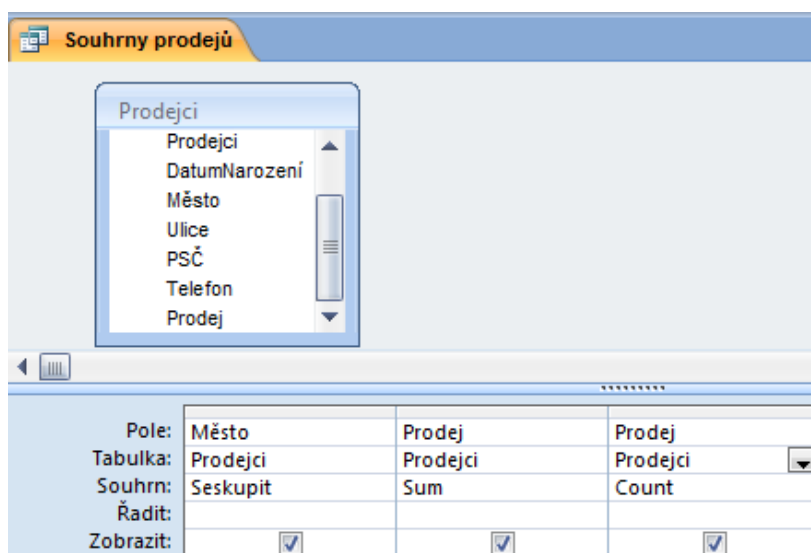
tlačítko **OK**. Kliknout mimo políčko (automaticky se před vytvořený výraz vloží název pole *Výraz 1*). Přepsat název pole *Výraz 1* na název dle zadání: *Sleva*. Zkontrolovat fungování dotazu viz bod a.

- c. Přidání podmínky: do pole **Kritéria**: ve sloupci *CenavE* vepsat *>50*.

Uložení dotazu – karta **Soubor/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zobrazení výsledku dotazu - karta **Dotazy** –

nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení/Zobrazení Datový list. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít (X)** v pravém horním rohu okna dotazu).

4. Karta **Vytvoření/skupina Dotazy/příkaz Návrh dotazu/bude** vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulky, ze kterých budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku** označit tabulku dle zadání, tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do jednotlivých sloupců návrhové mřížky umístit z tabulky obě pole dle zadání – uchopit myší pole, přetáhnout na sloupec (nebo dvakrát kliknout na pole v tabulce).
 - a. Vytvoření souhrnu: karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Zobrazit či skrýt/příkaz Souhrny**. Do návrhové mřížky bude přidán řádek **Souhrn**. V políčku **Souhrn**: pro sloupec *Prodej* nastavit agregační funkci **Sum** (pro součet). Nastavení titulku – označit sloupec, karta **Dotazy – nástroje/záložka Nástroje/skupina Zobrazit či skrýt/příkaz Seznam vlastností**. V podokně úloh **Seznam vlastností** nastavit vlastnost **Titulek** dle zadání.
 - b. Do dalšího sloupce přetáhnout ještě jednou pole *Prodej*, v řádku **Souhrn**: nastavit agregační funkci **Count** (pro počet). Pro pole nastavit titulek obdobně jako v bodě a.

Uložení dotazu – karta **Soubor/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zobrazení výsledku dotazu - karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení/Zobrazení Datový list.** Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít (X)** v pravém horním rohu okna dotazu).

5. Zavřít databázi - karta **Soubor/Zavřít databázi** (nebo tlačítko **Zavřít – x** v pravém horním rohu okna).

Zpět na zadání